

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Evy Pechové a soudkyň Mgr. Michaely Bejčkové a Mgr. Aleny Krýlové v právní věci žalobkyně J. H. proti žalovanému Krajskému úřadu Středočeského kraje, se sídlem Zborovská 11, 150 21 Praha 5, za účasti osoby zúčastněné na řízení obce Bavoryně, se sídlem Bavoryně č. 8, PSČ 267 51 Zdice, o žalobě proti rozhodnutí ze dne 24. února 2010, č. j. 017906/2010/KUSK,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 24. února 2010, č. j. 017906/2010/KUSK, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni náklady řízení ve výši 7808 Kč ve lhůtě třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku do rukou jejího zástupce Mgr. Petra Brože, advokáta.**
- III. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 26. února 2009 uložil Městský úřad Zdice jako stavební úřad obci Bavoryně, aby odstranila nepovolené terénní úpravy provedené mj. na pozemku p. č. 284/189 v k. ú. Bavoryně, jehož vlastníci je žalobkyně, a také na sousedním pozemku p. č. 375 v k. ú. Bavoryně, který sloužil jako přístupová cesta ke stavebnímu pozemku žalobkyně. V odvolacím řízení vypustil žalovaný jednu z podmínek pro odstranění terénních úprav, jinak rozhodnutí potvrdil svým rozhodnutím ze dne 14. května 2009.

Ve zkráceném přezkumném řízení změnil žalovaný rozhodnutí ze dne 14. května 2009 svým rozhodnutím ze dne 24. února 2010 tak, že zrušil původní rozhodnutí Městského úřadu Zdice ze dne 26. února 2009 a řízení ve věci zastavil. Učinil tak v rámci uspokojení účastníka řízení poté, co obec Bavoryně podala správní žalobu proti rozhodnutí ze dne 14. května 2009.

Své rozhodnutí zdůvodnil tím, že prohloubení stávajícího odvodňovacího příkopu (strouhy) je nutno posoudit jako údržbu vodohospodářské stavby vymezené v § 2 odst. 7 vyhlášky č. 225/2002 Sb., o podrobném vymezení staveb k vodohospodářským melioracím pozemků a jejich částí a způsobu a rozsahu péče o ně, a proto nebyl ve věci oprávněn rozhodovat Městský úřad Zdice, nýbrž vodoprávní úřad jako speciální stavební úřad. Stávající příkop podle prohlášení majitele pozemku slouží k ochraně přilehlých pozemků před erozní činností vody, zachycuje a odvádí povrchovou vodu a splaveniny stékající po pozemcích. Žalovaný zvažoval, zda jeho postupem nemůže být zasazeno do práv a povinností ostatních účastníků řízení; tak tomu ale není, protože povinnost vyplývající z přezkoumávaného rozhodnutí byla stanovena pouze obci Bavoryně.

Žalobkyně ve své žalobě nesouhlasila se závěry žalovaného. Příkop není veden jako vodohospodářské dílo, což vyplývá z potvrzení Zemědělské hospodářské správy, oblast povodí Vltavy, pracoviště Beroun, ze dne 4. května 2007, a z projektové dokumentace zpracované Ing. Štěpánkou Johnovou. Charakter příkopu je zřejmý i ze zápisu ze zasedání obce Bavoryně ze dne 27. června 2008 (bod 10). Nic na tom nemůže změnit ani případné prohlášení majitele pozemku, které však žalobkyně nemá k dispozici. Z odůvodnění neplyne, jak žalovaný ke svému závěru došel a o jaké skutečnosti opírá svá zjištění; žalovaný tedy nevycházel ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu. Podle § 55 odst. 3 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách (vodní zákon), rozhodne v pochybnostech, zda jde o vodní dílo, vodoprávní úřad, jehož rozhodnutí však v této věci evidentně vyžádáno nebylo a bylo nezákonně nahrazeno úvahou žalovaného. Žalobkyně proto navrhla, aby soud zrušil rozhodnutí žalovaného a vrátil mu věc k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě zdůraznil, že rozhodoval na základě dobré znalosti podmínek, neboť dne 21. srpna 2009 provedl na pozemku p. č. 375 v k. ú. Bavoryně a na přilehlých pozemcích státní dozor a součástí spisu je fotodokumentace prokazující rozsah úprav prve zmíněného pozemku. Úpravami na pozemku byl prohlouben stávající odvodňovací příkop sloužící k ochraně přilehlých pozemků před erozní činností vody; žalovaný proto vyslovil věcnou nepřislušnost stavebního úřadu, neboť šlo o úpravy vodohospodářské stavby. Napadené rozhodnutí nemohlo zasáhnout do práv žalobkyně; jestliže úpravy pozemku znemožňují nebo omezují výkon vlastnických práv žalobkyně, může žalobkyně podat civilní (zápůřčí) žalobu. O případném ztížení přístupu na pozemek žalobkyně může rozhodovat stavební úřad postupem podle § 129 stavebního zákona (zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu); žalovaný svým rozhodnutím pouze vyjádřil nepřislušnost k rozhodování o provedených úpravách pozemku. Žalovaný proto navrhl zamítnutí, případně odmítnutí, žaloby.

Obec Bavoryně jako osoba zúčastněná na řízení poukázala na to, že žalobkyně byla v rozhodné době vedoucí stavebního úřadu ve Zdicích, takže stavební úřad svým rozhodováním fakticky sledoval její soukromé zájmy. Ze všech dalších souvisejících správních řízení byla žalobkyně vyloučena z důvodu podjatosti.

Žaloba je důvodná.

Soud nepochybuje o tom, že žalobkyně je k podání žaloby aktivně legitimována (a není zde tedy důvod pro odmítnutí žaloby). Žalobkyně byla účastnicí původního řízení ve věci odstranění stavby, a správní orgány s ní takto i důvodně nakládaly (viz závěr odůvodnění rozhodnutí Městského úřadu Zdice ze dne 26. února 2009, kde jsou vypočtení „účastníci řízení – další dotčené osoby“, mezi nimi i žalobkyně). Stavební zákon z roku 2006 sice výslovně nestanovil okruh účastníků řízení o odstranění stavby (na rozdíl od stavebního zákona z roku 1976, viz jeho § 97 odst. 1), ovšem je zřejmé, že žalobkyně spadá do okruhu účastníků ve smyslu § 27 odst. 2 správního řádu, neboť může být rozhodnutím přímo dotčena

ve svých právech nebo povinnostech. Je nepodstatné, zda je žalobkyně bezprostředním sousedem pozemku, na němž byla provedena sporná terénní úprava (jak to zpochybňuje osoba zúčastněná na řízení): pojem „sousední pozemek“ je totiž třeba vykládat širěji a okruh takových pozemků je širší než jen souhrn pozemků, které sdílejí společnou hranici s pozemkem, jež se dotýká zamýšlená či prováděná stavební činnost. Ze správního spisu je zřejmé, že pozemek žalobkyně se nachází v blízkém sousedství pozemku p. č. 375; stejně jako by žalobkyně byla účastnicí jakéhokoli řízení ve věci povolení stavby na tomto pozemku, náleží jí postavení účastnice i v řízení ve věci odstranění stavby na tomto pozemku.

Podle § 95 odst. 4 správního řádu (zákon č. 500/2004 Sb.) jsou pak účastníky přezkumného řízení účastníci původního řízení, v němž bylo vydáno přezkoumávané rozhodnutí, jichž se přezkumné řízení týká. Rozhodnutí ze dne 26. února 2009 ve spojení s rozhodnutím vydaným v odvolacím řízení dne 14. května 2009 bylo v přezkumném řízení přezkoumáváno v celém svém rozsahu, tedy i okruh jeho účastníků byl stejný jako okruh účastníků původního řízení ve věci odstranění stavby, a žalobkyně tedy byla oprávněna podat žalobu proti rozhodnutí vzešlému ze zkráceného přezkumného řízení. K tomu soud podotýká, že ačkoli proti rozhodnutí vydanému v přezkumném řízení je zpravidla přípustné odvolání, v této věci tomu tak nebylo, protože napadené rozhodnutí bylo vydáno v rámci uspokojení účastníka (obce Bavoryně) po podání žaloby ve správním soudnictví. Podle § 153 odst. 2 správního řádu platí, že sdělí-li žalobce soudu, že je uspokojen, vzdává se tím zároveň práva na odvolání; právo podat odvolání nemají ani ostatní účastníci, tedy je neměla ani žalobkyně. (Podle téhož ustanovení správního řádu nesmí rozhodnutí vydané k uspokojení účastníka po podání žaloby ve správním soudnictví měnit práva nebo povinnosti ostatních účastníků založené žalobou napadeným rozhodnutím, ledaže s tím vyslovili souhlas. Lze pochybovat o tom, že tato podmínka v nyní projednávané věci byla splněna, nicméně žaloba nic takového nenamítá.)

Ze správního spisu soud zjistil, že v rozhodnutí ze dne 14. května 2009, kterým žalovaný potvrdil rozhodnutí Městského úřadu Zdice ze dne 26. února 2009, podle nějž je obec Bavoryně povinna odstranit provedené terénní úpravy příkopu, se žalovaný ztotožnil s tím, že tento příkop není povrchovým zařízením pro odvod vody na zemědělské půdě ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) bod 3 stavebního zákona, a tedy není pravda, že by tato stavba nevyžadovala ohlášení. Zároveň zopakoval, že k provedení terénních úprav bylo třeba ohlášení ve smyslu § 104 odst. 2 písm. f) stavebního zákona. V následném přezkumném řízení zrušil žalovaný dne 28. srpna 2009 rozhodnutí Městského úřadu Zdice ze dne 26. února 2009 proto, že provedené terénní úpravy byly malého rozsahu, a spadají tedy pod § 103 odst. 1 písm. f) stavebního zákona (tj. nevyžadují ohlášení). Toto rozhodnutí ze dne 28. srpna 2009 však bylo zrušeno; poté bylo vydáno rozhodnutí, které je nyní napadeno žalobou a které vychází z toho, že provedené terénní úpravy je třeba považovat za úpravy vodohospodářské stavby, a přísluší o nich tedy rozhodovat vodoprávním úřadům jako speciálním stavebním úřadům.

Z celého průběhu původního správního řízení i následných řízení přezkumných jsou zřejmé rozpaky žalovaného nad otázkou, jaké úpravy vlastně byly provedeny a jaký byl jejich rozsah; to je totiž podstatné pro otázku, zda úpravy měly či neměly být ohlášeny [srov. § 103 odst. 1 písm. f) a § 104 odst. 2 písm. f) stavebního zákona]. Tyto rozpaky vyřešil žalovaný tím, že označil upravovaný příkop za vodní dílo, a tím pozbyl příslušnosti jakkoli o něm rozhodovat; tento závěr však není obsahem spisu nijak podložen.

Podle § 55 odst. 1 vodního zákona, který definuje a demonstrativně vypočítává vodní díla, patří k vodním dílům i stavby k vodohospodářským melioracím, zavlažování a odvodňování pozemků [písm. e) citovaného ustanovení]. Podle § 56 odst. 1 vodního zákona se za stavby k vodohospodářským melioracím pozemků považují stavby a) k závlaze a

odvodnění pozemků, b) k ochraně pozemků před erozní činností vody. Podle § 56 odst. 3 stanoví Ministerstvo zemědělství vyhláškou podrobné vymezení staveb k vodohospodářským melioracím pozemků a jejich částí a způsob a rozsah péče o ně. Takovou vyhláškou je vyhláška č. 225/2002 Sb., o podrobném vymezení staveb k vodohospodářským melioracím pozemků a jejich částí a způsobu a rozsahu péče o ně. Žalovaný se dovolává jejího § 2 odst. 7, podle níž je stavbou k ochraně pozemku před erozní činností vody taková stavba nebo soubor staveb, která upravuje sklon území nebo zachycuje a odvádí povrchovou vodu a splaveniny stékající po pozemcích nebo zvyšující infiltraci povrchové vody; je tvořena zejména protierozními příkopy, průlehy, terasami, přehrázkami nebo suchými nádržemi.

Žalovaný vzal za své tvrzení obce Bavoryně, že příkop slouží k ochraně přilehlých pozemků před erozní činností vody, zachycuje a odvádí povrchovou vodu a splaveniny stékající po pozemcích. Podle soudu je celkem logické tvrzení, že do příkopu, jehož dno leží níže než úroveň terénu všech přilehlých pozemků, stéká přebytečná povrchová voda i tam stékají splaveniny; to ovšem ještě samo o sobě neznamená, že každý příkop je vodním dílem jen proto, že to tvrdí vlastník pozemku. Jednak podle § 55 odst. 3 vodního zákona, ve znění před novelizací provedenou k 1. srpnu 2010 zákonem č. 150/2010 Sb., se za vodní díla podle tohoto zákona nepovažují mj. jednoduchá zařízení mimo koryta vodních toků na jednotlivých pozemcích a stavbách k zachycení vody a k ochraně jednotlivých pozemků a staveb proti škodlivým účinkům povrchových nebo podzemních vod. (Podle znění nyní účinného se za vodní díla nepovažují zařízení – tj. již nikoli jednoduchá – na pozemcích – tj. již nikoli jednotlivých – nebo stavbách k zachycení vody a k jejich ochraně před škodlivými účinky povrchových nebo podzemních vod.) Jednak podle fotografií založených ve správním spisu leží po jedné straně příkopu pozemky s rodinnými domy, po druhé straně pak asfaltová komunikace sjízdná pro motorová vozidla. Není zřejmé, o jaký druh komunikace jde; soud však upozorňuje na to, že podle § 12 odst. 1 písm. c) zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, jsou součástími dálnice, silnice a místní komunikace mj. i příkopy a ostatní odvodňovací zařízení.

Povaha příkopu je tedy sporná; nepřímě o tom ostatně svědčí i to, že stavební úřad ani sám žalovaný (v původním řízení ani v prvním přezkumném řízení) vůbec neuvažovali o posuzovaném příkopu jako o vodním díle, a i mezi jednotlivými účastníky přezkumného řízení na tuto otázku panují různé názory. Žalovaný nemá svůj závěr o příkopu jako vodním díle nijak podložen, pouze bez dalšího přejal tvrzení vlastníka pozemku; o povaze příkopu tak nadále přetrvávají pochybnosti. Tyto pochybnosti může vyřešit jen vodoprávní úřad postupem podle § 55 odst. 4 vodního zákona (*V pochybnostech o tom, zda jde o vodní dílo, rozhodne místně příslušný vodoprávní úřad*). Při nedostatku jiných důkazů je tedy na žalovaném, aby se obrátil na vodoprávní úřad k posouzení povahy pozemku. Pouze pokud by vodoprávní úřad potvrdil jako správnou domněnku žalovaného, že se o vodní dílo skutečně jedná, bude moci žalovaný vycházet z toho, že obecné stavební úřady nebyly příslušné ve věci rozhodovat.

Soud tedy napadené rozhodnutí zrušil pro nezákonnost podle § 78 odst. 1 soudního řádu správního (zákon č. 150/2002 Sb.; dále jen “s. ř. s.”). V novém řízení bude žalovaný vázán právním názorem zdejšího soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně měla ve věci úspěch, a žalovaný je tak povinen zaplatit jí náklady řízení o žalobě, které sestávají ze zaplaceného soudního poplatku (2000 Kč) a z odměny advokáta za dva úkony právní služby – převzetí zastoupení a podání k soudu (2 x 2100 Kč) podle § 11 odst. 1 písm. a) a d), § 7, § 9 odst. 3 písm. f) vyhlášky č. 177/1996 Sb. (advokátní tarif) a přechodného ustanovení čl. II vyhlášky č. 486/2012 Sb., včetně náhrady hotových výdajů (2 x 300 Kč) podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Advokát žalobkyně je plátcem daně z přidané hodnoty, a odměna se tak zvyšuje o částku 1008 Kč odpovídající dani, kterou je tento zástupce povinen odvést z

odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů. Celkem tedy žalobkyni náleží (2000 + 4800 + 1008 =) 7808 Kč.

Osoba zúčastněná na řízení by měla právo na náhradu jen těch nákladů řízení, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti uložené soudem (§ 60 odst. 5 s. ř. s.); to ale v této věci nenastalo.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s.; kromě obecných náležitostí podání musí kasační stížnost obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 30. července 2014

JUDr. Eva Pechová
předsedkyně senátu